

Sillfiskarnas engelskor gläder Södertäljes fyrtio folkdansare

Folkdans hör midsommaren till kan man tycka — att dansas på lövklädda logar eller kring ängens majstång i junis fina skymningsljus. Men samma dansandets glädje kan man hitta en helt vanlig, kulen måndagskväll i september när Täljes folkdangille har sin träningskväll uppe på Torekällberget. Då knakar det i golvtäljorna när man svänger runt i en glad schottis till musik från spelmännen Allan Ljungdahl, Olof Kärnell och Sten Winborgs fioler.

Då är det fotstamp i golvet och svängande kjolar. Då är det glada skratt och sirliga bugningar. Då "väver man vadmal" och bockar och bugar.

Flickorna är fortfarande klädda i sommarglada bomullsklänningar. Det blir varmt att dansa. Alla är uppe och tränar sina turer så när som på några flickor som står och trycker i en röns-tersmyg. Men snart blir det deras tur. Just i kväll har man kvinnoöverskott.

Att dansa folkdans har blivit populärt igen i Södertälje. Folk-

dansgillet ledare Tony Johnson blev glatt överraskad vid första höstträffen. Då fick han skriva in fyra nya, rutinerade danspar som medlemmar. — Det kändes som en skänk från ovan, tyckte Tony Johnson. Det nyväckta intresset för vår verksamhet kan bero på att vi nu har flyttat våra träningskvällar upp till lokaler på Torekällberget. För Berget är ett verkligt populärt samlingsställe.

En nyhet för folkdangillet är att man sedan början av september är ansluten till Svenska Ung-

domsringens stockholmsdistrikt. Man räknar med att det skall lösa sig. Man får bl. a. tillgång till intressant studiematerial.

FÖRSTA DANSSTEGEN 1906

Namnet Tälje Folkdangille är också en nyhet för året. Det stadfästes på ett styrelsedammanträde i februari. Tidigare hette man SGU:s folkdangille. Men det blev för besvärligt att ständigt och jämt förklara att SGU stod för Sveriges Godtemplares Ungdomsförbund. Så för den skull bytte man till ett smidigare och neutralare namn. Men man tillhör fortfarande SGU.

Folkdangillet har en lång obruten tradition att förvalta — ända från 1906! Medlemsantalet och intresset har givetvis skiftat genom åren. Men verksamheten har aldrig legat helt nere.

40 MEDLEMMAR — 64 DANSER

Nu har man 40-talet medlemmar och en repertoar på nära 50-talet svenska folkdanser, fyra folkvisedanser och 10-talet danser från våra nordiska grannländer.

— Vi går huvudsakligen in för att dansa svenska folkdanser, berättar folkdangillet ledare Tony Johnson. Men det är svårt att få fram danserna i deras originalskick — just så som allmogens dansade den i gången tid.

BALETTMASTAREN SOM KOMPO- NERADE OM

På slutet av 1800-talet arbetade en balettmästare Celinder på Operan i Stockholm. Han hade ett gott öga till de gamla svenska folkdanserna. Han komponerade om dem för scenbruk och lade till många extraturer.

Ett exempel är t.ex. "Daldansen" som nu är en stor dans som kan dansas med ett obegränsat antal par. Men före Celinder var den i sitt originalskick en dans för bara ett par.

Men då och då kommer det fram danser i sitt originalskick som ett resultat av flitig forskning.

MEST KADRILJ OCH POLSKOR

— Mest dansar vi kadriljer och polskor — som "Gotlandskadrilj" och "Fjällnåspolska". Men vi går också in för att lära oss samkväms- och gillesdanser — lättlärd lära i litet mer avancerad form med några få turer. De är bra att kunna när större sällskap träffas och alla inte är tränade folkdansare.

Men vi lär oss också utpräglade folkvisedanser som Sit Örnans

visa och gamla saker som "Uti vår hage" och "Jungfrun gick åt killan".

SILLFISKARNAS "ENGELSKOR"

— Vi tränar också danser från våra nordiska grannländer. Men det är egentligen bara Finland som har utpräglade folkdanser.

Mest dansar vi danser med finlands-svensk anknytning, från Österbotten.

Ofta är det s.k. "Engelskor" — en danstyp som kom till Sverige via sillfiskarna och sedan vandrade vidare till Finland. Sedan har vi tagit upp dem igen här i Södertälje — både "Ätta man engel" och "Körkar engelska".

CENTRUMINVIKING OCH KOLONIFEST

De som är med i Tälje Folkdangille har inte bara roligt när de dansar. De får också vara ute och resa mycket — för uppvisningar och kontakt med andra dansgrupper.

Sedan den rekordtidiga säsongstarten i början av augusti har man i stort sett varit borta på uppvisningsdans varje söndag.

Fru Anna Johnsson, t.h., kom med och dansade i Godtemplarnas folkdangille redan 1918. Då var man en 8-9 par som träffades ofta för samkväm och dans. Man dansade för publik — vid basarer, vid midsommar ute vid Bergvik och på utflykter. Här visar fru Johnsson gamla bilder för en av dagens unga folkdansare, Gun Johnsson, t.v.

TEXT: Duke

BILD: Kjell

Springparet Anders Ivarsson och Birgitta i den gamla "Väva vadmal"-dansen, T.h. Stockholm

Här är Godtemplarnas folkdangille på väg till Kusens backe någon gång i slutet av 10-talet. Man hade stor variation i dräkterna — från Rättvik, Venjan, Vingåker, Värmland.

Man var bl. a. med när Värbergs centrum invigdes, på Eklunds kolonifest och vid Östra Sörmlands kulturhistoriska förenings 60-årsfest på Torekällberget.

— Vi har ingen speciell uppvisningsgrupp. De åtta par som reser ut och visar vad vi kan varierar ständigt. Alla skall få en chans att vara med — inte bara en liten begränsad elit.

800 KR FÖR HEM- SLÖJDSDRÄKT

7-800 kr får flickorna i folkdangillet betala för att låta hemsöjden sy upp deras dräkter i fina handvävda material. Men en del syr sina egna dräkter. Pojkarna kommer undan litet billigare. Deras dräkter brukar kosta mellan 5-600 kr.

— Vi vill helst att dansarna

skall bärrer Tonnfall bär ntrakt. Me ut en drä vacker ut

VING POPI

— De folkdansen ten — n byxor, vit randig vä det dålig för pojka dertälje.

Flickor sina dräk åker- eller senare fi för helgd tid.

Men ni också d Rättvik d Skåne.

GAM GRU

Många ser svårt danslag into så be sa folkd behärska måste ku polska o — Det na de d folkdansen hamb

Nödvä: man kan Annars l ett stort

MON — De

Glad uppställning till "Väva vadmal" av Tälje folkdangille en träningskväll på Torekällberget. Dansen vill illustrera arbetsformen vid vävning. Ett s.k. springpar får fungera som skyttel. Fr.v. Jan Olof Noren, Kjell Andersson, Christer Johnsson, spelmännen Allan Ljungdahl och Sten Winborg, Inger Andersson, Barbro Näslund och Inger Noren.

